

Datum: 7 april 2023

Onderwerp: Bijdrage SBF voor internetconsultatie Aanpak Fiscale Regelingen

Ter inleiding

De Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie¹ leveren hierbij hun inbreng voor de internetconsultatie aanpak fiscale regelingen. Deze inbreng volgt zoveel mogelijk het vragenoverzicht op de consultatiesite.

SBF levert deze inbreng vanwege het grote belang van drie fiscale regelingen voor de filantropische sector, de burger en de samenleving:

- Giftenaftrek Inkomstenbelasting
- Schenk- en erfbelasting Faciliteiten ANBI's
- Giftenaftrek Vennootschapsbelasting

Voor specifieke categorieën zijn van belang:

- de BTW-regeling kleine ondernemingen
- de gedeeltelijke teruggave energiebelasting (REB)
- BTW Vrijstelling fondswerving

De filantropische sector speelt een belangrijke rol bij de bevordering van een pluriforme, sociale, gezonde, mooie en rechtvaardige samenleving en draagt zo bij aan het functioneren van onze democratie. Miljoenen Nederlanders zetten zich in voor het beschermen, bevorderen en verbeteren van de publieke zaak. Met tijd, geld, kennis en energie. Als donateur, vrijwilliger of lid van een vereniging.

Deze vrijwillige inzet van Nederlanders – ongeveer 50% van de volwassen bevolking is actief als vrijwilliger- heeft geleid tot zeer uiteenlopende activiteiten van maatschappelijke organisaties. Ze kennen geen winstoogmerk. Dit non-profit karakter waarborgt dat ze zich primair richten op hun waardevolle bijdrage aan onze samenleving.

De Wetenschappelijke Raad voor de Regering *wijst* in haar Verkenning *Filantropie op de grens van overheid en markt* (2018) op de toegevoegde waarde van filantropie voor de sociale cohesie en een pluriforme democratie. Zij adviseert 'erken en respecteer de eigen aard van filantropie' en oog te hebben voor de complementaire functies van filantropie – zoals de signaal- en innovatiefunctie bij publieke belangen.

In de *Beleidsvisie Filantropie* van het *Ministerie van Justitie & Veiligheid* (2019) zijn de uitgangspunten voor het filantropiebeleid vastgelegd. Met dit beleid beoogt het kabinet het maatschappelijk belang van filantropie te borgen en te versterken. Het kabinet legt vast zich in te zetten om wettelijke knelpunten en belemmeringen voor deze sector weg te nemen. Tevens benadrukt het kabinet dat bij beleidsinitiatieven die de sector raken het belang van filantropie zorgvuldig moet worden afgewogen tegen andere maatschappelijke belangen.

Het stimuleren van geven in geld en tijd wordt in de beleidsvisie als een van de drie speerpunten benoemd van het filantropiebeleid. Door middel van het stimuleren van giften door burgers en

¹ SBF is het platform voor samenwerking van Goede Doelen Nederland, FIN – Vereniging van Fondsen en Foundations – en CIO, het interkerkelijk Contact in Overheidszaken

bedrijven, eenmalig of periodiek, biedt de overheid fiscale ondersteuning aan de waardevolle bijdrage van maatschappelijke organisaties aan de samenleving (het algemeen nut).

De filantropische sector heeft een bijzondere positie binnen de Nederlandse samenleving. Deze positie rechtvaardigt specifieke fiscale regelingen voor deze sector.

Volgens professor Hemels² bestaan er drie voordelen voor de overheid om via publiek belastinggeld filantropische organisaties te steunen door het bieden van fiscale faciliteiten:

1. Het zorgt voor meer middelen voor filantropische organisaties en dientengevolge voor het creëren van meer publieke goederen en diensten;
2. Het zorgt voor een diversifiëring van de inkomstenbronnen van filantropische organisaties;
3. Het bevordert de relatie tussen filantropische organisaties en donateurs, en draagt zo bij aan een pluriforme democratische samenleving

Reactie van SBF op de meeste van de gestelde vragen

Hoe kijkt u aan tegen het belang van een eenvoudiger belastingstelsel door fiscale regelingen aan te passen?

SBF heeft hier begrip voor en wil hieraan zo mogelijk bijdragen. Eenvoud van het belastingstelsel moet echter geen doel op zich zijn.

Hoe kijkt u aan tegen het belang om fiscale regelingen aan te passen/beperken om de uitvoering van het belastingstelsel voor de Belastingdienst simpeler te maken?

SBF begrijpt het belang hiervan. De Belastingdienst moet in staat zijn de regelingen ordentelijk uit te voeren. Daarbij kan en moet ook gekeken worden naar de bijdragen die daaraan vanuit betrokken sectoren geleverd kunnen worden.

Een aanpassing van het belastingstelsel kan mogelijk financiële middelen opleveren voor de schatkist. Hoe vindt u dat deze middelen moeten worden besteed, bijv. aan lagere lasten voor dezelfde doelgroep die minder voordeel geniet door de aanpassing, of aan een subsidieregeling voor dezelfde doelgroep die minder voordeel geniet door de aanpassing, of aan lagere belastingen voor iedereen of iets anders?

Voor de voor SBF relevante regelingen geldt een ander perspectief. Het gaat hier om regelingen die burgers, bedrijven en organisaties stimuleren bij te dragen aan de kwaliteit van onze samenleving. Die bijdrage gaat naar de hulp aan kwetsbare groepen en de oplossing van maatschappelijke problemen. Concreet gaat het om de doelstellingen van de Algemeen Nut Beogende Instellingen (ANBI's). Dan gaat het dus niet om een voordeel voor de 'doelgroep' maar om de fiscale honorering van bijdragen aan het algemeen nut, waarbij de overheid zich tot op zekere hoogte van belastingheffing onthoudt.

Het is essentieel voor onze democratische samenleving en rechtsstaat dat dit principe een plek heeft in het belastingstelsel en regelingen als giftenaftrek en vrijstellingen kunnen bestaan. Ze geven uitdrukking aan de verantwoordelijkheid die burgers, organisaties en bedrijven, naast de overheid, nemen en zijn een passende waardering voor hun bereidheid om een deel van het inkomen (of de winst) af te staan.

² WRR-rapport, Filantropie op de grens van overheid en markt, pg. 78

Fiscale regelingen worden door het ministerie van Financiën beoordeeld op een aantal criteria om tot een ordening of prioritering te komen. Het gaat om: - doeltreffendheid (de mate waarin het beoogde maatschappelijke effect/doel ook daadwerkelijk wordt behaald); - doelmatigheid (het realiseren van het beoogde maatschappelijke effect/doel met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen); - complexiteit regeling in de uitvoering en/of mogelijkheid tot handhaving; - uitlegbaarheid, foutief gebruik, of belasting van het doenvermogen van belastingplichtigen; - actualiteit beleidsdoel/onderbouwing voor overheidsingrijpen. Mist u hierbij elementen/overwegingen waarmee wij rekening zouden moeten houden? Kunt u dit toelichten?

In het verlengde van het antwoord op de vorige vraag: criteria voor prioritering of ordening moeten worden gezien in het licht van de aard van de regeling. Naast bovenvermelde criteria zijn andere overwegingen of criteria relevant. Daarbij gaat het om niet-financiële of economische criteria. Bij de voor SBF relevante regelingen gaat het om waarden als maatschappelijke betrokkenheid, erkenning van burgerinitiatief, hulp aan anderen bieden, de bevordering van pluriformiteit en kritische tegenmacht in de samenleving.

Kunt u toelichten welke fiscale regelingen volgens u kunnen worden afgeschaft?

Kunt u toelichten welke fiscale regelingen volgens u absoluut moeten blijven bestaan of zeer beperkt zouden kunnen worden aangepast?

SBF vindt dat de betreffende 3 fiscale regelingen - Giftenaftrek Inkomstenbelasting, Schenk- en erfbelasting Faciliteiten ANBI's en Giftenaftrek Vennootschapsbelasting - absoluut moeten blijven bestaan. Aanpassingen die de werking en maatschappelijke waarde verbeteren kunnen natuurlijk altijd worden besproken.

Daarnaast geldt:

- de BTW-regeling kleine ondernemingen is relevant voor kleine organisaties die met gebruikmaking van deze regelingen met minder administratieve lasten te maken hebben (geen btw-aangifte)
- de gedeeltelijke teruggave energiebelasting (REB) is van belang voor (vrijwilligers)organisaties zoals ANBI's, SBBI's (bijv. dorpshuizen en kerken) die niet of onvoldoende langs een andere weg kunnen verrekenen.
- BTW Vrijstelling fondswerving is relevant voor de kleine, door vrijwilligers gedreven maatschappelijke initiatieven die de steun van de donateur nodig hebben.

Voor welk thema vindt u het van het grootste belang dat er fiscale regelingen bestaan? U kunt bijvoorbeeld denken aan woningmarkt, familiebedrijven, innovatie, overige ondernemersregelingen, (internationale) concurrentiepositie, milieu/klimaat (autoregelingen, energiebelasting), inkomensondersteuning (zoals heffingskortingen), omzetbelasting.

Het is volgens SBF essentieel dat in het belastingstelsel uitdrukking wordt gegeven aan erkenning en waardering voor burger- en maatschappelijk initiatief voor een betere samenleving, voor steun aan 'het algemeen nut'. SBF maakt zich grote zorgen over de toenemende regeldruk, m.n. door generieke maatregelen en de stapeling van wetgeving, die dit initiatief en deze steun teveel beperkingen oplegt.